

K. Bjørnsson, H. Helgå, L. Hveding, C. Knudsen, H. Langfjæran og S. Robbins: <http://ntnu.edu/now2>
Øvelser i uttale, lytting og muntlig grammatikk.

INNHold

Uttale, lytting og muntlig grammatikk

Pronunciation, listening and oral grammar

Kapittel	Side
Kapittel 1	1
Kapittel 2	7
Kapittel 3	13
Kapittel 4	18
Kapittel 5	24
Kapittel 6	30
Kapittel 7	35
Kapittel 8	39
Kapittel 9	43
Kapittel 10	48

Uttale, lytting og muntlig grammatikk

NoW2

I alle disse øvelsene skal du jobbe med **muntlig** norsk og **lytting**. Når du sier ord, fraser og setninger på riktig måte, vil du lære bedre enn hvis du bare jobber med skriving. Under finner du instruksjoner til hvordan du bør jobbe med ulike oppgavetyper.

Uttale

Den første delen av hvert kapittel inneholder uttaleøvelser hvor du skal jobbe med å lytte og gjenta lyder, ord, fraser og setninger. Disse øvelsene bør du repetere flere ganger for å bli komfortabel med å snakke norsk. I NoW1 finner du de aktuelle uttalereglene (<http://www.hf.ntnu.no/now/hardcopies/Pronunciation.pdf>). Se gjerne på dem før du gjør øvelsene. Hvis du har mulighet til det, kan du gjerne ta opptak av deg selv og sammenligne med innspillingen. I uttaledelen av hvert kapittel finner du også øvelser der du skal lytte for å høre forskjell mellom lyder som ligner på hverandre. Hvis det er vanskelig å høre forskjell, kan det være et tegn på at du bør jobbe mer med uttaleoppgavene til denne lyden.

Lytteforståelse

Den andre delen av hvert kapittel inneholder lytteøvelser. Her skal du jobbe med lytteforståelse og med å skrive det du hører. Det er oppgaver hvor du skal velge riktig svaralternativ eller skrive korte svar på spørsmål fra teksten. Det kan finnes flere korrekte svar, men fasiten har ett forslag.

Muntlig grammatikk

Den tredje delen av hvert kapittel inneholder grammatikkøvelser. Her skal du jobbe med å bruke grammatikkreglene når du lager nye fraser eller setninger. Du skal altså **ikke** skrive svarene dine. Det viktigste er at du kan **snakke** med riktig grammatikk. I tekstboka finner du forklaring av de aktuelle grammatikkreglene. Se gjerne på dem før du gjør øvelsen. Vi anbefaler at du også legger vekt på **uttalen** i disse øvelsene, slik at du får mer repetisjon av god norsk uttale. Disse øvelsene kan du også gjerne repetere, og du kan lage egne setninger med den samme grammatikken.

Diktat

Til slutt i hvert kapittel finnes det to diktater: orddiktat eller lukediktat og diktat. I diktat bør du alltid lytte til hele teksten først, og så lytte og skrive ei og ei setning. Sjekk diktaten til slutt. Husk stor bokstav og at du også i diktat må sette punktum og komma på riktig sted.

Lykke til!

Pronunciation, listening and oral grammar

NoW2

In all the exercises, you are supposed to practice **oral** Norwegian and **listening**. When you try to say words, phrases and sentences in the correct way, you will learn better than if you just practice writing. Below you find instructions to how you should work with the different types of exercises.

Pronunciation

The first part of every chapter contains pronunciation exercises where you can listen to and repeat sounds, words, phrases and sentences. You should repeat these exercises several times in order to become comfortable speaking Norwegian. In NoW 1 you find the relevant pronunciation rules (<http://www.hf.ntnu.no/now/hardcopies/Pronunciation.pdf>). It might be good to have a look at them before doing the exercises. If you have the opportunity, you could record your pronunciation and then compare this to the recording of the exercise. In this part of the program, you also find exercises where you can listen to sounds that are similar to each other in order to distinguish between them. If you have difficulties distinguishing between similar sounds, it might be good to repeat the pronunciation exercises focusing on this particular sound.

Listening comprehension

The second part of every chapter contains listening exercises. In this part you practice listening comprehension and writing down what you hear. There are exercises where you choose the correct answer to questions or you write short answers yourself. There might be more than one correct answer, but only one is noted in the answer key.

Oral grammar

The third part of every chapter contains grammar exercises where you can practice grammar rules when making new phrases or sentences. It is better if you do **not** write down your answers, since using the correct grammar as you **speak** is the main intention of these exercises. In the textbook you will find the relevant grammar rules explained. Please have a look at them before doing the exercises. We also recommend that you pay close attention to the **pronunciation rules** while doing these exercises. By doing this, you will get a repetition of proper Norwegian pronunciation. It is useful to repeat the exercises, and you can also make your own sentences using the same grammar rules.

Dictations

At the end of every chapter, you will find two dictations: a word or gap dictation and a dictation. When doing the dictations, we recommend that you first listen to the whole dictation. Then start from the beginning again and this time listen and write down the dictation sentence by sentence. Finally, check the answer key. Remember capital letters and to place full stop and commas correctly.

Good luck!

Kapittel 1

1. Uttale: lange og korte vokaler

Hvilket ord hører du? Sett ring rundt riktig ord.

mat	pen	fine	bod	sur	flyte	her	møte	får
matt	penn	finne	bodd	surr	flytte	herr	møtte	for

Vokabular:

matt – a: dead; dim; faint; feeble; lusterless; mat; dimmed

en bod – n: a store room, storage (room) (See text 4 b)

sur – a: sour, acid, crabby, grumpy (See 8 y a) Sterke følelser)

et surr – n: buzz, hum, mess

å flyte – v: to flow, run, float

herr – mister, mr., sir

2. Uttale: stumme konsonanter

a) Stum t

Lytt og gjenta.

det   huset   fjellet   miljøet

b) Stum d

Lytt og gjenta.

-ld	-rd	-nd	etter vokal
kald	fjord	Trondheim	ved, god, alltid

c) Stum g og h

Lytt og gjenta.

gj-	-ig	hj-	hv-
gjærne	ferdig	hjelp	hvem
Gjøvik	vanskelig	hjul	hvordan

Vokabular:

et hjul – n: a wheel

3. Uttale: ord

Marker stavelsesgrenser og plasser trykk. Lytt og gjenta.

Sett bindestrek (-) mellom stavelsene og strek under stavelsen som har mest trykk.

Eksempel:

hete: he – te

finne: _____

huset: _____

vanskelig: _____

alltid: _____

bein: _____

unik: _____

Vokabular:

unik – adj: unique, singular (See text 1 b)

4. Uttale: setninger

Lytt til setningene og gjenta.

- a) Han har alltid hatt lyst til å komme tilbake til Trondheim fordi han trivdes godt i byen.
- b) Likevel vil han gjerne prøve igjen sammen med sønnen sin.
- c) Hun har hørt at byen har cirka 190 000 innbyggere og ligger ved en fjord.

5. Lytteforståelse: Trondheim

Lytt til teksten og svar på spørsmålene.

Spørsmål:

a) Hvor stor by er Trondheim i Norge?

---

b) Hvor lang er Trondheimsfjorden?

---

c) Hvor mange studenter er det i Trondheim?

---

d) Hvor mange campuser er det i Trondheim?

---

e) Hva heter den nest største campusen i Trondheim?

---

f) Hva er den mest berømte severdigheten i Trondheim?

---

g) Hvor gammel er Trondheim?

---

h) Hva passerer du når du går fra Nidarosdomen til Bakklandet?

---

i) Hva er Bymarka, og hvor ligger den?

---

j) Hva kan du gjøre i Bymarka?

---

6. Grammatikk: repetisjon av preteritum og presens perfektum

Svar med verb i preteritum eller presens perfektum. Bruk samme verb som i spørsmålet.

Eksempel:

Jobber du i Norge nå? Ja, jeg _____ her i tre uker nå.

Ja, jeg **har jobbet** her i tre uker nå.

a) Studerer du på NTNU nå?

1) Ja, jeg _____ på NTNU i tre år nå.

2) Nei, men jeg _____ der for tre år siden.

3) Nei, jeg _____ aldri _____ på NTNU.

b) Bodde du i Oslo i fjor?

1) Ja, jeg _____ i Oslo i fem uker i fjor sommer.

2) Nei, jeg _____ aldri _____ i Oslo.

3) Nei, men jeg _____ der før jeg flyttet til Trondheim for tre år siden.

c) Har du gått på norskkurs?

1) Ja, jeg _____ på norskkurs forrige semester.

2) Ja, jeg _____ på norskkurs i seks måneder nå.

3) Nei, jeg _____ ikke _____ på norskkurs.

7. Grammatikk: s-verb

Gjenta setningen til venstre med et s-verb slik at setningene betyr det samme.

Eksempel:

Vi ser hverandre i morgen.

Vi _____ i morgen.

Vi **ses** i morgen.

- a) Ling og Åsmund snakker med hverandre hver dag.
Ling og Åsmund _____ hver dag.
- b) Peter og Ken skal møte hverandre i sentrum.
Ken og Peter skal _____ i sentrum.
- c) Vi kan snakke sammen seinere.
Vi kan _____ seinere.
- d) Per og Kari ser hverandre ofte.
Per og Kari _____ ofte.
- e) Nina og Gunnar treffer hverandre hver mandag.
Nina og Gunnar _____ hver mandag.

8. Grammatikk: preposisjoner om tid

*Si setningene nedenfor med riktig preposisjon. Velg mellom preposisjonene **i, på, til, om**.*

Eksempel:

Fredrik spiser frokost _____ morgenen.

Fredrik spiser frokost **om** morgenen.

- a) Cecilie skal gifte seg _____ sommer.
- b) Cecilie pleier å reise til Barcelona _____ sommeren.
- c) Cecilie skal gifte seg _____ sommeren.
- d) Anna har bodd i Trondheim _____ fem år.
- e) Peter gikk på ski i Bymarka _____ helga.
- f) Anna jobber ofte på Studentersamfundet _____ helgene.
- g) Per vasket ferdig huset _____ fire timer.
- h) Peter var på kafé _____ tre timer.
- i) Arvid skal flytte til Bergen _____ fem uker.

9. Orddiktat

Lytt til setningene og skriv ordet som mangler.

- a) Det er omtrent 190 000 _____ i Trondheim.
- b) Nidarosdomen er den mest populære _____ i Trondheim.
- c) Stine bor i _____ av Studentersamfundet.
- d) Jeg kan ikke snakke _____.
- e) Innbyggertallet i Trondheim _____.
- f) Yang _____ flere ting som han hadde lyst til å gjøre.
- g) Mange nordmenn er _____ av fotball.
- h) _____ til Yang er stolte av sønnen sin.
- i) Hytteturen var _____.
- j) Det tar _____ en halv time å kjøre til flyplassen.

10. Diktat: På norskkurset

Skriv diktaten på et eget ark.

Kapittel 2

1. Uttale: vokalene *i* og *y*

a) *Lytt og gjenta.*

lang i	lang y	kort i	kort y
ni	ny	litt	lytt
si	sy	trikk	trykk

Vokabular:

å sy – v: sew, stitch (see 3 y a) Ordliste fritid)

et trykk – n: a press, pressure, stress

en trikk – n: a tram, trolley car, street car

b) *Hvilket ord hører du? Sett kryss i riktig rute.*

dine	Lise	likt	ditt
dyne	lyse	lykt	dytt

Vokabular:

lyse, å lyse – a: plural/definite: bright, light, blond (See NoW1 chapter. 6), v: to beam; light; lighten; shine

ei lykt – n: a lantern, lamp

et dytt – n: push, shove, v, imperative: push, thrust

skøyter – n, pl: skates (See 3 y a) Ordliste fritid)

2. Uttale: *sj* - og *kj* - lyd

a) *Lytt og gjenta.*

sj - lyd (forskjellige stavemåter)

norsk

forskjellig

tradisjonell

brødsquirer

unnskyld

skøyter

sj - lyd (over ordgrenser)

Vær så god!

Hun flyttet for ett år siden.

De koser seg her.

b) *Lytt og gjenta.*

kj - lyd (forskjellige stavemåter)

kjenner   kinesisk   kylling   tjue

c) *Hvilket ord hører du? Sett kryss i riktig rute.*

skjenne	skjønn	skjære	skinn
kjenne	kjønn	kjære	kinn

Vokabular:

å skjenne – v: to scold, reprimand

å skjønne – v: to understand, to realise (See text 10 b)

et kjønn – n: a sex, gender

et kinn – n: a cheek

3. Uttale: ord

Marker stavelsesgrenser og plasser trykk. Lytt og gjenta.

Sett bindestrek (-) mellom stavelsene og strek under stavelsen som har mest trykk.

Eksempel:

sammensatt: sam – men – satt

grønnsaker: _____

matpakke: _____

bestemor: _____

oppskrift: _____

kjøleskap: _____

kjempeglad: _____

4. Uttale: setninger

Lytt til setningene og gjenta.

- Hun har laget en tradisjonell norsk matrett: kjøttkaker
- Matvanene i Norge og Kina er veldig forskjellige.
- Unnskyld, men hva betyr avsnitt?

5. Lytteforståelse: Markus og bestemor

Rett eller galt? Lytt til teksten og sett kryss i tabellen.

	Rett	Galt
1. Markus er 18 år gammel.		
2. Han er student og bor alene på hybel.		
3. Han spiser alltid middag på universitetet.		
4. Han spiser middag hos bestemora si på søndager.		
5. Bestemora er 82 år gammel.		
6. Hun lager vanligvis ris og pasta.		
7. Markus hjelper bestemor med å lage maten og dekke bordet.		
8. De snakker ofte om mat og oppskrifter mens de spiser middag.		
9. Markus ser på TV mens bestemor rydder bordet etter middag.		
10. Markus sier at han spiser mye frukt og grønt.		
11. Noen ganger lager han matpakke, men ikke så ofte.		

6. Lytteforståelse: Samtaler om mat

Lytt til samtalene og svar på spørsmålene.

Spørsmål:

Samtale 1 (Kari og kelneren): Hva bestiller Kari på restauranten?

Samtale 2 (Ola og Per): Hva skal Ola kjøpe til Per i kantina?

Samtale 3 (Tor og Lise): Hva er favorittkaka til Lise?

Samtale 4 (Bestemor og Markus): Hvilket pålegg vil Markus ha på brødsnivene?

Samtale 5 (Ola og Per): Hva har Ola med på toppturen?

---

7. Grammatikk: substantiver

Bruk ubestemt flertall av substantivene i parentes.

Eksempel:

- (en potet) Markus liker poteter.
- a) (ei kjøttkake) Bestemor serverer _____.
- b) (ei gulrot) Hun liker _____ og blomkål.
- c) (en bolle) Markus spiser _____ i kantina.
- d) (en matvane) Ling skriver om _____.
- e) (en ting) Markus har ikke mange _____ på hybelen.
- f) (et ord) Skriv ca. 300 _____!
- g) (et sted) Hvilke _____ liker du best i Trondheim?
- h) (ei bestemor) Ling har to _____.
- i) (en lærer) Noen _____ har bakt kake.
- j) (et avsnitt) Teksten har mange _____.

8. Grammatikk: substantiver

Bruk riktig form av substantivet i setningen til høyre.

Eksempel:

- (poteter/potetene) Jeg spiser *tre* poteter til middag.
- a) (matrett/matretten) *Hvilken* _____ liker du best?
- b) (tradisjoner/tradisjonene) *Hvilke* _____ har dere?
- c) (ingredienser/ingrediensene) Hun bruker *mange* _____.
- d) (kjøtt/kjøttet) Nordmenn spiser *mye* _____.
- e) (timer/timene) Etter *noen* _____ drar Markus hjem.
- f) (oppskrift/oppskrifta) _____ *hennes* er god.
- g) (oppskrift/oppskrifta) *Mi* _____ er best.
- h) (tekst/teksten) *Denne* _____ er kort.
- i) (kjøtt/kjøttet) *Dette* _____ smaker godt.
- j) (dessertskåler/dessertskålene) Bestemor har *åtte* _____.
- k) (boller/bollene) Markus spiser *to* _____ til lunsj.
- l) (hjemland/hjemlandet) *Lings* _____ er Kina.
- m) (hjemland/hjemlandet) _____ *til Ling* er Kina.
- n) (ord/ordene) *Mange av* _____ er vanskelige.

9. Grammatikk: mange eller mye?

Bruk **mange** eller **mye** i setningene og les setningene høyt.

Eksempel:

Han drikker **mye** kaffe til lunsj.

- a) Han drikker _____ glass vann.
- b) Han drikker _____ vann.
- c) Hun lager _____ te.
- d) Hun lager _____ kopper te.
- e) Jeg kjøper _____ kartonger juice.
- f) Jeg kjøper _____ juice.
- g) Det er _____ sukker i kaka.
- h) Det er _____ desiliter sukker i kaka.

10. Grammatikk: sammensatte substantiver

Lag et sammensatt ord av ordene til venstre og les høyt.

Eksempel:

mat som vi spiser i jula

julemat

- a) skål til å servere dessert i _____
- b) kake med gulrot _____
- c) middag som vi spiser på søndager _____
- d) skole for ungdom _____
- e) film om kjærlighet _____
- f) sjef for en administrasjon _____
- g) kjøtt av svin _____
- h) klær for barn _____

11. Lukediktat

Skriv ordene som mangler.

Anita har besøk av familien, og hun er _____ oppe for å lage frokost. Hun bakte _____ i går, og nå har hun kokt egg og satt et glass _____, litt _____ og _____ typer ost på bordet. Hun må _____ seg å lage kaffe. Hun henter melk og juice i _____. Der ligger også _____ til to middager. Anita har tenkt å lage _____ i dag og _____ i morgen. Hun håper at alle liker det.

12. Diktat: Norske måltider

Skriv diktaten på et eget ark.

Kapittel 3

1. Uttale: vokalene o og u

a) *Lytt og gjenta.*

lang o	lang u	kort o	kort u
administrasjon	ute	nordmenn	turist
mor	mur	kollega	grunn

Vokabular:

en mur – n: brick wall; wall

b) *Hvilket ord hører du? Sett kryss i riktig rute.*

Tor	mor	sur	suss
tur	mur	surr	sooss

Vokabular:

en suss – n: a kiss, kissie

en sooss – n: a snob

2. Uttale: retroflekser

a) *Lytt og gjenta.*

rt	rd	rn	rl	rs
starter	ferdig	moderne	farlig	barsk
mesteparten	fordi	internasjonal	alvorlig	Det spørs!

b) *Skriv ordene som du hører.*

1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____

3. Uttale: sammenkjeding over ordgrenser

Lytt og gjenta. Legg merke til hvor ord uttales sammen.

- a) r + t: De er tidlig ute.
- b) r + d: Du bryr deg om det.
- c) r + n: Jeg snakker norsk.
- d) r + l: Hvor lenge må han jobbe?
- e) r + s: De jobber sammen.

4. Uttale: setninger

Lytt til setningene og gjenta.

- a) Det varierer hvor lenge han må jobbe om ettermiddagen.
- b) Det går også noen rykter om at to av de eldste spillerne skal slutte snart.
- c) Yang har funnet seg godt til rette ved NTNU.

5. Lytteforståelse: Yangs fritid

Lytt til teksten og svar på spørsmålene.

Spørsmål:

- a) Hvilken idrett er Yang interessert i?

- b) Hvordan praktiserer Yang interessen for denne idretten?

- c) Hvilken årstid er det nå?

- d) Hvilket tema snakker mange kolleger på instituttet om nå for tida?

- e) Har Yang erfaring med å gå på ski?

- f) Hvordan gikk det?

- g) Hva har Linda foreslått?

- h) Når bestemmer Yang seg for å sjekke Lindas forslag?

---

i) Når begynner kurset?

---

j) Hvor lenge varer kursperioden?

---

k) Hvor mange timer varer kurset hver gang?

---

l) Hva koster kurset?

---

m) Hva synes Yang om prisen?

---

n) Vil Yang delta på kurset?

---

6. Grammatikk: refleksive pronomen

Fortsett setningene.

Jeg legger meg klokka 23.

a) Du...

b) Han...

c) Dere...

Jeg gleder meg til festen.

d) Hun...

e) Vi...

f) De...

Har du bestemt deg?

g) Har dere...?

h) Har han...?

i) Har de...?

7. Grammatikk: eiendomspronomen (possessiver)

Bytt fra substantiv i bestemt form + eiendomspronomen til eiendomspronomen + substantiv i ubestemt form.

Eksempel:

Her er bilen min.   Her er min bil.

a) Her er huset vårt.	Her er...
b) Her er vennene mine.	Her er...
c) Her er sykkelen hennes.	Her er...
d) Her er boka di.	Her er...
e) Her er tingene deres.	Her er...
f) Her er hunden min.	Her er...

8. Grammatikk: eiendomspronomen (possessiv) og reflekstivt eiendomspronomen (reflekstivt possessiv)

Lytt til setningene og velg riktig possessiv.

- a) Petter har kjøpt en ny bil. Nå snakker han med Martin og forteller om bilen.

Petter forteller om bilen deres.

Petter forteller om bilen sin.

Petter forteller om bilen hans.

- b) Broren til Maria har fått en ny jobb. Maria forteller om den til Anna.

Maria forteller om jobben sin.

Maria forteller om jobben hennes.

Maria forteller om jobben hans.

c) Jakob og Lisa har to barn. De forteller Anna om barna.

De forteller om barna hennes.

De forteller om barna sine.

De forteller om barna deres.

9. Orddiktat

Lytt til setningene og skriv ordet som mangler.

- a) Ling har mange positive _____.
- b) Studentene på norskkurset må huske _____ for å levere essayet.
- c) Stine synes at Anders er veldig _____.
- d) Oppgaven _____ seg om å finne riktig form av verbene.
- e) Stine har funnet seg til _____ i Trondheim.
- f) Yang har hatt _____ av alt han har lært på norskkurset.
- g) Trondheim har et godt _____ som studentby.
- h) Ling leser _____ gjennom teksten.
- i) Ding _____ at han har ryddet rommet sitt.
- j) Yang _____ at Rosenborg er det beste fotballaget i Norge.

10. Diktat: Fritid

Skriv diktaten på et eget ark.

Kapittel 4

1. Uttale: vokalene o og å

a) *Lytt og gjenta.*

lang o	lang å	kort o	kort å
to	tå	ond	ånd
sto	stå	lukk	lokk

Vokabular:

ei tå- n: a toe

ond – a: bad, evil, wicked

en ånd – n: a spirit, mind, intellect

et lokk – n: a lid

b) *Hvilket ord hører du? Sett kryss i riktig rute.*

ord	bukse	stol	sukk
år	bokse	stål	sokk

Vokabular:

å bokse - v: to box

et stål – n: a steel

et sukk – n: a sigh, breath

2. Uttale: velarer

a) *Lytt og gjenta.*

ng	n+k	andre ord
mange	bank	interessant
visning	enkel	sammenligne

b) *Skriv ordene som du hører.*

1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____

3. Uttale: sammenhengende tale

Lytt og gjenta. Legg merke til hvor lyder ikke uttales.

- a) Nå er *han* snart ferdig.
- b) Skal *han* ta buss alene?
- c) Dessuten kan *han* telle til 10.
- d) Trives *hun* ikke?

4. Uttale: setninger

Lytt til setningene og gjenta.

- a) Det største soverommet har et lite vindu ...
- b) Å låne penger i banken kan være ganske dyrt.
- c) ... slik at man ikke må låne hele kjøpesummen.

5. Lytteforståelse: Elise og Ida på kafé

Lytt til teksten og svar på spørsmålene.

Spørsmål:

- a) Hvilken dag er det?

- b) Hvor møtes Elise og Ida?

- c) Hvor ligger huset som Elise og Sara har kjøpt?

- d) Hvorfor vil Elise bo nær Bymarka?

- e) Hvor stort er det nye huset?

- f) Er huset mindre enn leiligheten de bor i nå?

- g) Er huset nytt?

- h) Hva har de i hagen?

K. Bjørnsson, H. Helgå, L. Hveding, C. Knudsen, H. Langfjæran, og S. Robbins: <http://ntnu.edu/now2>
Øvelser i uttale, lytting og muntlig grammatikk. **Kapittel 4.**

i) Hva skal Sara gjøre til høsten?

---

j) Når skal de flytte inn?

---

k) Hva skal de gjøre før de flytter inn?

---

6. Lytteforståelse: Solvor forteller om planene sine for sommerferien

Lytt til teksten og svar på spørsmålene.

Spørsmål:

a) Når har Solvor eksamen?

---

b) Når er Norges nasjonaldag?

---

c) Når skal Solvor på Rosenborg-kamp?

---

d) Hvilken dato skal Solvor begynne i sommerjobben?

---

e) Hvor lenge skal hun jobbe?

---

f) Når reiser Solvor til foreldrene sine?

---

g) Når har mormora hennes bursdag?

---

h) Når har søstera hennes bursdag?

---

i) Når har faren hennes bursdag?

---

j) Når har Solvor bursdag?

---

k) Når har kjæresten hennes bursdag?

---

l) Hvor lenge skal Solvor og kjæresten hennes være på Kreta?

---

m) Hvilken dato reiser Solvor tilbake til Trondheim?

---

7. Grammatikk: adjektiv

Svar med «Nei, den/det/de er...» og adjektivet i parentes.

Eksempel:

Er eplene grønne? (rød) Nei, de er **røde**.

a) Er hagen liten? (stor) Nei, den er _____.

b) Er rekkehuset stort? (liten) Nei, det er _____.

c) Er huset dyrt? (billig) Nei, det er _____.

d) Er hyblene store? (liten) Nei, de er _____.

e) Er gardinene røde? (rosa) Nei, de er _____.

f) Er flisene nye? (gammel) Nei, de er _____.

g) Er bordet brunt? (grå) Nei, det er _____.

8. Grammatikk: adjektiv

Si setninga med adjektivet i superlativ, bestemt form. Husk artikkel.

Eksempel:

Han gjorde _____ (lett) oppgavene først.

Han gjorde **de letteste** oppgavene først.

- a) Karoline er _____ (flink) eleven i klassen.
- b) _____ (gammel) broren min heter Felix.
- c) Hun kjøpte _____ (billig) leiligheten.
- d) _____ (stor) soverommet er 20 m².
- e) _____ (ung) barna måtte legge seg tidlig.
- f) De valgte _____ (enkel) løsningene.
- g) Kjøkkenet er _____ (moderne) rommet i huset.

9. Grammatikk: «mange» og «mye»

*Svar med **mange** eller **mye**.*

Eksempel:

Kan du kjøpe poteter?

Hvor **mange** poteter skal jeg kjøpe?

a) Kan du kjøpe frukt?	Hvor _____ frukt skal jeg kjøpe?
b) Kan du kjøpe kaffe?	Hvor _____ kaffe skal jeg kjøpe?
c) Kan du kjøpe brus?	Hvor _____ brus skal jeg kjøpe?
d) Kan du kjøpe rundstykker?	Hvor _____ rundstykker skal jeg kjøpe?
e) Kan du kjøpe øl?	Hvor _____ flasker skal jeg kjøpe?
f) Kan du kjøpe sjokolade?	Hvor _____ sjokolade skal jeg kjøpe?
g) Kan du kjøpe melk?	Hvor _____ melk skal jeg kjøpe?

10. Lukediktat

Lytt til teksten og skriv ordet som mangler.

I går var Anna på _____. Hun så på ei leilighet som ligger i _____. Leiligheta har ei stor stue, et lite kjøkken, to små soverom og en _____. Badet er også lite, men _____ nytt. Dessuten har leiligheta både en _____ og en liten _____. Anna har snakket med _____. Hun kan låne nok _____ til å kjøpe leiligheta. Kanskje har hun snart en _____ bolig!

11. Diktat: Studenter og bolig

Skriv diktaten på et eget ark.

Kapittel 5

1. Uttale: vokalene a, o og å

a) *Lytt og gjenta.*

lang a	lang o	lang å
ta	to	tå
la	lo	lå
sta	sto	stå
far	fôr	får

Vokabular:

sta – a: stubborn

fôr (*dyremat*) – n: fodder (*food for animals*)

b) *Hvilket ord hører du? Sett kryss i riktig rute.*

stor	far	bor	bro	tå	stå	ta	to	lå
står	får	bar	bra	to	sto	tå	tå	lo

2. Uttale: aspirasjon (p, t og k)

Lytt og gjenta.

p	t	k
pasta	tak	kam
pil	til	kos
pus	tusen	kul
på	tåre	kål

Vokabular:

ei pil – n: an arrow

en pus – n: a puss(y), pussycat, kitty

en tåre – n: a tear (See text 10A)

en kam – n: a comb

en kos n: a cosiness, coziness (*amer.*), hug

kul, en kul – adj: cool, n: a bump, swelling, bulge

en kål – n: a cabbage (See text 4X; fårikål)

3. Uttale: sammenhengende tale

Lytt og gjenta. Legg merke til hvor lyder uttales sammen.

- a) De har **rett**.
- b) De **sa** at det var viktig.
- c) Han var **større** enn ham.
- d) De sier at **de** ikke kommer.

4. Uttale: setninger

Lytt til setningene og gjenta.

- a) Han har lært mye norsk allerede ...
- b) Jeg husker at de fortalte mange eventyr og historier fra gamle dager.
- c) De voksne sa at matematikk var viktig uansett hva vi ville gjøre i livet.

5. Lytteforståelse: Anita forteller om barnas skolehverdag

Lytt til teksten og velg riktig svaralternativ.

Familien tar buss til skolen.

Familien kjører bil til skolen.

Familien går til skolen.

De har god tid om morgenen.

De må skynde seg om morgenen.

De har det ikke travelt om morgenen.

Skolen begynner klokka 08.30.

Skolen begynner klokka 09.00.

Skolen begynner klokka 09.30.

Det var like mange barn i barnehagen som på skolen.

Det var færre barn i barnehagen enn på skolen.

Det var flere barn i barnehagen enn på skolen.

Anita er fornøyd med de voksne på barneskolen.

Anita er ikke fornøyd med de voksne på barneskolen.

Anita har hjulpet dattera si med å skaffe seg nye venner.

Audun liker realfag.

Audun liker språk.

Audun liker gym.

Audun skal studere på en høyskole etter ungdomsskolen.

Audun skal gå på folkehøyskole etter ungdomsskolen.

Audun skal gå på videregående skole etter ungdomsskolen.

Anita sier at Audun er veldig skoleflink.

Anita er litt bekymret for karakterene til Audun.

Anita tror ikke at karakterer har betydning for hva du kan gjøre etter ungdomsskolen.

Anita trivdes ikke på folkehøyskolen.

Anita likte folkehøyskolen godt.

Anita gikk ikke på folkehøyskole.

Audun har lyst til å jobbe med musikk.

Anita vil bestemme hva Audun skal jobbe med.

Audun har lyst til å jobbe som ingeniør.

6. Grammatikk: adverb i helsetninger

Gjenta setningene med adverbet i parentes.

Eksempel:

Andreas studerer fysikk. (ikke) Andreas studerer *ikke* fysikk.

- a) Andreas tar bussen til NTNU. (alltid)
- b) I helgene gjør han lekser. (alltid)
- c) Eva har gått på en privat skole. (aldri)
- d) Om ettermiddagen trener hun. (aldri)
- e) Ding kan skrive navnet sitt. (ikke)
- f) I går snakket Ding norsk. (ikke)
- g) Andreas vil studere medisin. (gjerne)
- h) Neste år vil han kjøpe en leilighet. (gjerne)

7. Grammatikk: leddsetninger (indirekte tale)

Gjør om setningene til indirekte tale.

Eksempel:

Hun sier: Fortell om henne:
Jeg jobber som lærer. *Hun sier at hun jobber som lærer.*

- a) Jeg jobber på en barneskole.
- b) Jeg jobber ikke på fredager.
- c) Jeg underviser i engelsk.
- d) Jeg har aldri undervist i realfag.
- e) Jeg har tjue elever i klassen.
- f) Jeg gir dem vanligvis lekser.
- g) Jeg har ofte foreldremøter.
- h) Jeg vil gjerne undervise mer.

8. Grammatikk: leddsetning og helsetning

Sett leddsetninga først i helsetninga.

Eksempel:

De er mye ute i naturen **når våren kommer.**   **Når våren kommer,** er de mye ute i naturen.

a) Yang begynte å studere kjemi fordi han likte realfag.	Fordi...
b) Marie vil flytte til Trondheim hvis hun får studieplass på NTNU.	Hvis...
c) Jeg leste ikke så mange bøker da jeg var student.	Da...
d) Elevene får ikke karakterer når de går på barneskolen.	Når...
e) Yang tenker på jobben sin mens han jogger.	Mens...
f) Eva tok en mastergrad etter at hun hadde jobbet i noen år.	Etter at...
g) Yang må gå tidlig fra jobben fordi han skal hente Ding i barnehagen.	Fordi...

9. Grammatikk: som-setninger

*Lag ei setning av to. Bruk **som** for å kombinere setningene.*

Eksempel:

Ding har en lærer. Læreren er veldig snill. → Ding har en lærer **som er veldig snill.**

a) Marie har en kjæreste. Han studerer fysikk.	Marie...
b) Ding går i en barnehage. Den er ikke stor.	Ding...
c) Yang og Ling har en venn. Vennen heter Åsmund.	Yang og Ling...
d) Ding har mange venner. Han leker ofte med dem.	Ding...
e) Jeg har mange lekser. Jeg må gjøre leksene.	Jeg...
f) Jonas har en lærer. Han liker læreren.	Jonas...
g) Petter kjenner Sara. Han begynte på skolen sammen med henne.	Petter...
h) Ling savner en park i London. Hun pleide å jogge i parken.	Ling...

10. Orddiktat

Lytt til setningene og skriv ordet som mangler.

- a) Ling stoler ikke på _____ skoler.
- b) En privat skole gir flere _____.
- c) Man legger vekt på at elevene skal føle seg _____.
- d) Barna får ikke _____.
- e) Elevene får grundige _____.
- f) Andreas _____ til skolen.
- g) Matematikk er viktig _____ hva man skal jobbe med.
- h) I naturfag lærte vi om _____.
- i) Grunnskolen er _____ for alle barn.
- j) _____ utdanning er i prinsippet gratis.

11. Diktat: Skolen i Norge

Skriv diktaten på et eget ark.

Kapittel 6

1. Uttale: diftonger

a) *Lytt og gjenta.*

ai	ei	au/eu	øy	oi/oy
hai	hei	tau	høy	koie
kai	nei	sau	tøy	hoie

Vokabular:

en hai – n: a shark

ei kai – n: a dock; quay; wharf

et tau – n: a cable; rope; tow

en sau – n: a sheep

et tøy – n: a material, cloth, fabric

ei koie – n: a (log) cabin, hut, lumber camp

å hoie – v: to holler, yell, halloo

b) *Hvilket ord hører du? Sett kryss i riktig rute.*

hai	sei	tau	høy
hei	sau	tøy	hai

Vokabular:

en sei – n: (*Pollachius Virens*) saithe, coley, coalfish, pollock

2. Uttale: h-lyden

Lytt og gjenta.

hage	en fin hage
hele	hele dagen
hyggelig	en hyggelig person
beherske	Jeg behersker tysk.

3. Uttale: stum h

Lytt og gjenta.

hjem	hjelp	hvis	hvorfor
------	-------	------	---------

4. Uttale: assimilasjon

Lytt og gjenta. Legg merke til hvor lyder uttales sammen og blir annerledes.

bank

egenkapital

inkludere

punkt

5. Uttale: setninger

Lytt til setningene og gjenta.

- a) Etter utdannelsen jobbet jeg i noen år som regnskapsmedarbeider.
- b) Firmaet som jeg jobbet for, hadde kunder fra mange europeiske land.
- c) Da var det nødvendig å være svært systematisk og nøyaktig.

6. Lytteforståelse: Et jobbintervju

Lytt til dialogen og velg riktig alternativ etterpå.

1. Tore Ellingsen har søkt på stillingen som
  - a) daglig leder
  - b) barnehageassistent
  - c) barne- og ungdomsarbeider
2. Barnehagen heter
  - a) Byberg barnehage
  - b) Solvang barnehage
  - c) Solstad barnehage
3. Tore Ellingsen kommer fra
  - a) ei lita bygd utenfor Namsos
  - b) en liten by som heter Namsos
  - c) en liten by utenfor Namsos
4. Når ble han interessert i å jobbe med barn?
  - a) da han var liten
  - b) på videregående
  - c) på ungdomsskolen
5. Han er utdannet
  - a) barnehageassistent
  - b) barne- og ungdomsarbeider
  - c) barnehagelærer

6. Når hadde Tore praksis på Byberg barnehage?
  - a) mens han tok fagbrevet
  - b) før han tok fagbrevet
  - c) etter at han hadde tatt fagbrevet

7. Hvor ofte gikk han på tur med barna i praksisperioden?
  - a) én - to ganger i uka
  - b) minimum to ganger i uka
  - c) to ganger i uka

8. Hvilke egenskaper beskriver Tore best?
  - a) Han er utålmodig, effektiv og aldri stresset.
  - b) Han er tålmodig, effektiv, men blir lett stresset.
  - c) Han er tålmodig, effektiv og sjelden stresset.

7. Grammatikk: framtidsuttrykk

Lag framtid med riktig alternativ.

Eksempel:

Jeg er nødt til	- å finne en jobb snart. - finne en jobb snart.	Jeg er nødt til å finne en jobb snart.
a) Jeg drømmer om	-å bli lærer. -bli lærer.	
b) Jeg vil gjerne	-å finne en ny bolig. -finne en ny bolig.	
c) Jeg har lyst til	-å reise på ferie . -reiser på ferie.	
d) Jeg skal snart	-å kjøpe ny bil. -kjøpe ny bil.	
e) Jeg har tenkt	-å studere fysikk. -studere fysikk.	
f) Jeg planlegger	-å flytte til Oslo. -flytte til Oslo.	

8. Grammatikk: presens passiv

Lag setninger med verbet i presens passiv.

Eksempel:

Han koker potetene.

Potetene blir kokt.

- a) Han vasker gulvet.
- b) Han reparerer bilen.
- c) Han sender pakken nå.
- d) Han spiser matpakken klokka 12.
- e) Han skriver artikkelen på kontoret.
- f) Han spør sjefen om råd.

9. Grammatikk: preteritum passiv

Lag spørsmål. Verbet skal stå i preteritum passiv.

Eksempel:

Hun kjørte sønnen til skolen.

Når ble sønnen kjørt til skolen?

- a) Hun malte rommet.
- b) Hun inviterte naboene.
- c) Hun bestilte billettene.
- d) Hun gjorde oppgaven.
- e) Hun leverte søknaden.
- f) Hun solgte huset.

10. Grammatikk: s-passiv

Lag setninger med verbet i passiv. Bruk s-passiv.

Eksempel: Vi må vaske leiligheten.

Leiligheten må vaskes.

- a) Vi må legge søknaden på finn.no.
- b) Vi bør følge rutinene.
- c) Vi må evaluere kandidaten.
- d) Vi skal ansette en økonom.
- e) Vi bør forbedre nettsiden.
- f) Vi må øke effektiviteten.

11. Orddiktat

Skriv ordene som mangler.

Sofia skal _____ på stilling som kokk på et hotell. Hun har jobbet med _____ hele dagen og skrevet om _____ sin og _____ fra tidligere jobber. Sofia er veldig _____ for jobben. Hun elsker å lage mat, og hun liker å ha det travelt. Hun klarer å være _____ i en stresset situasjon, og jobben på et stort _____ passer henne perfekt. Sofia er _____, systematisk og _____, og dette er viktige _____ hvis man vil jobbe som kokk.

12. Diktat: Å velge yrke

Skriv diktaten på et eget ark.

Kapittel 7

1. Uttale: vokalene e og i

a) *Lytt og gjenta.*

lang e   lang i

mel	mil
sel	sil
skje	ski
leke	like

kort e   kort i

vel	vil
sette	sitte
legge	ligge
mett	mitt

Vokabular:

et mel – n: a flour

en sel – n: a seal

ei mil – 10 km

en sil – n: a sieve, strainer

vel – adv: well, probably

b) *Hvilket ord hører du? Sett kryss i riktig rute.*

mel	skje	vel	sette	legge
mil	ski	vil	sitte	ligge

2. Uttale: konsonantene f og v

a) *Lytt og gjenta.*

f	v
far	var
fem	hvem
fille	ville
finne	vinne
funnet	vunnet
fin	vin

Vokabular:

ei fille – n: a rag, cloth

b) *Skriv ordene som du hører.*

1: _____ 2: _____ 3: _____ 4: _____

3. Uttale: sammenhengende tale

Lytt og gjenta.

- a) Konferansen ønsker å være et møtested ...
- b) Det kan ventes i løpet av én måned.
- c) Kom i gang med å lage oppgaven!
- d) I dette intervjuet ...
- e) Selvfølgelig er det viktig ...

4. Uttale: setninger

Lytt til setningene og gjenta.

- a) Høyskolene og universitetene tilbyr samme faglige nivå.
- b) Forskjellen mellom dem er i dag ikke så stor som den var for noen tiår siden.
- c) Denne overgangen fra videregående utdanning til høyere utdanning gir ungdommene en ny tittel – student.

5. Lytteøvelse: Annes vei til fast jobb som forsker

Lytt til teksten og svar på spørsmålene nedenfor.

Spørsmål:

- a) Hvilket fag likte Anne best da hun gikk på ungdomsskolen?

_____

- b) Når begynte de å lære om kjemi på ungdomsskolen?

_____

- c) Hva gjorde Anne etter ungdomsskolen?

_____

- d) Hvilket programfag valgte Anne på videregående skole?

_____

- e) Når ble Anne student?

_____

- f) Hvorfor ville Anne studere på NTNU?

_____

g) Hvor lenge studerte hun ved Institutt for materialteknologi?

_____

h) Hvor lenge varer stipendet hennes?

_____

i) Har Anne fått fast jobb som forsker nå?

_____

6. Grammatikk: preposisjonsuttrykk som ligner på hverandre

Velg riktig preposisjon i setningene nedenfor, og les deretter setningene høyt.

- a) Sara er glad _____ (for/i) foreldrene sine.
- b) Nina var glad _____ (for/i) at hun fikk besøk i helga.
- c) Anna kler _____ (av/på) seg uniformen sin før hun går på jobb.
- d) Nils slår _____ (av/på) tv-en før han legger seg om kvelden.
- e) Ingrid har lyst _____ (på/til) å spise pizza til middag.
- f) Åshild har ikke lyst _____ (på/til) pizza til middag i dag.
- g) Marit reiser _____ (på/med) fly til Kristiansand.
- h) _____ (På/Med) flyet snakker hun med en mann.
- i) Synnøve får bruk _____ (for/av) utdannelsen sin i den nye jobben.
- j) Nora hadde ikke nytte _____ (for/av) spanskkunnskapene sine da hun var i Hellas.
- k) Simen var ikke _____ (i/på) ferie i fjor sommer.
- l) I år skal han være hos besteforeldrene sine _____ (i/på) ferien.

7. Grammatikk: lenger/lengre

Si/Les setningene nedenfor med riktig uttrykk: **lenger** eller **lengre**.

- a) Per har lenger/lengre vei til bussen nå enn før.
- b) Anne vil ikke jobbe som amanuensis lenger/lengre.
- c) Nina har lenger/lengre hår enn Sara.
- d) Marita har jobbet her mye lenger/lengre enn meg.
- e) Nå orker jeg ikke å gå lenger/lengre.
- f) Anders bor ikke lenger/lengre i samme hus som før.
- g) Hunden vil gå en lenger/lengre tur i dag enn i går.
- h) Jeg har aldri sett et lenger/lengre tog enn dette.
- i) Nå har vi gått langt og lenger/lengre enn langt, sa Askeladden.

Vokabular:

Askeladden: navn på kjent norsk eventyrfigur

8. Grammatikk: sammenligning

Les setningene nedenfor med adjektivene i riktig form.

Eksempel:

gammel Anne og Per er like _____. Svar: Anne og Per er like **gamle**.

- a) stor En hest er *ikke så* _____ *som* en elefant.
- b) stor Elger er *like* _____ *som* hester.
- c) liten Ei mus er _____ *enn* en hest.
- d) flink Alle studentene var *like* _____.
- e) god Indisk mat er _____ *enn* norsk mat.
- f) gammel Nina er _____ *enn* broren sin, Nils.
- g) gammel Anita og Sara er *ikke like* _____ *som* Nina.
- h) moderne Huset vårt er _____ *enn* huset deres.
- i) ung Alle studentene var _____ *enn* læreren.

Vokabular:

en hest – (*Equus caballus*) a horse

en elg – (*Alces alces*) a moose, elk

9. Orddiktat

Lytt til setningene og skriv ordet som mangler.

- a) For å kunne studere må du ha _____ studiekompetanse.
- b) Mange forskere jobber i _____ grupper.
- c) Medisin er et _____ for å bli lege.
- d) Trude har en _____ stilling på Institutt for lærerutdanning.
- e) Adrian vil ta en _____ utdanning.
- f) Det er viktig å være _____ for å bli kjent med nye mennesker.
- g) I essayet må du _____ både positive og negative sider av en sak.
- h) Yang fikk mange nye venner i _____ av studietida.
- i) Hvis du tar videreutdanning, kan du få høyere _____.
- j) Ling har skrevet et _____ til en jobbsøknad.

10. Diktat: Høyere utdanning

Skriv diktaten på et eget ark.

Kapittel 8

1. Uttale: vokalene i, e, æ og a

a) *Lytt og gjenta.*

lang i	lang e	lang æ	lang a
si	se	vær	var
ni	ned	bær	bar

kort i	kort e	kort æ	kort a
sitt	sett	per	par
litt	lett	r	arr

Vokabular:

brann – n: fire, conflagration

arr – n: scar, cicatrix

b) *Skriv ordene som du hører.*

1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____

2. Uttale: r og l

a) *Lytt og gjenta.*

r	l
føre	føle
stor	stol
mer	mel
ring	Ling

Vokabular:

føre – v: lead, guide

b) *Skriv ordene som du hører.*

1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____

3. Lytteforståelse: En norsk nobelprisvinner: Sigrid Undset

Lytt til teksten og svar på spørsmålene.

Spørsmål:

a) Hvor og når ble Sigrid Undset født?

---

b) Hvor bodde Sigrid da hun var barn?

---

c) Hvem bodde hun sammen med?

---

d) Når publiserte Sigrid Undset sin første bok?

---

e) Hvor møtte Sigrid Undset mannen sin?

---

f) Hvor bodde Sigrid Undset etter skilsmissen?

---

g) Når foregår handlingen i bøkene om Kristin Lavransdatter?

---

h) Når fikk Sigrid Undset Nobelprisen i litteratur?

---

i) Hvor mange kvinner har fått Nobelprisen i litteratur?

---

j) Hvor lenge bodde Sigrid Undset i USA?

---

k) Når døde Sigrid Undset?

Kilder: se fasit

Vokabular:

en forfatter - n: an author

å foregå - v: to take place, happen

andre verdenskrig: World War II

4. Grammatikk: leddsetninger med «etter at» og preteritum perfektum

Bind sammen setningene med «etter at».

Eksempel:

Først spiste hun frokost. Etterpå pusset hun tennene.

Etter at hun hadde spist frokost, pusset hun tennene.

- a) Først spiste Ling middag. Etterpå så hun en serie på Netflix.
- b) Først var Yang på kontoret. Etterpå jobbet han på laben.
- c) Først gjorde Ding leksene sine. Etterpå fikk han lov til å spille Playstation.
- d) Først så de en film. Etterpå gikk de på kafé.
- e) Først skrev Ling en e-post. Etterpå leste hun avisa.
- f) Først drakk Ling en kopp te. Etterpå spiste hun noen kjeks.
- g) Først gikk de en tur. Etterpå drakk de kakao på Skistua.

5. *Den, det eller de?*

*Si setningen med **den, det eller de**.*

Eksempel:

Ling kjøpte en fransk ost. **Den** var dyr.

- a) _____ regner i dag.
- b) _____ er mange studenter på NTNU. _____ kommer fra forskjellige land.
- c) Vi bor i en koselig by. _____ heter Trondheim.
- d) _____ er sunt å spise grønnsaker hver dag.
- e) Hvor kommer vinen fra? _____ er fra Spania.
- f) Hvor kommer vinen fra? _____ er en spansk vin.
- g) Universitetet i Trondheim heter NTNU. _____ er Norges største universitet.

6. Orddiktat

Lytt til setningene og skriv ordet som mangler.

- a) NTNU ble etablert på _____.
- b) På NTNU kan man studere _____ fag.
- c) NTNU er en _____ institusjon.
- d) Ding _____ på katalyse.
- e) Ding _____ 600 000 i året.
- f) Sykdommen _____ et virus.
- g) Fred Kavli var en _____ person.

7. Diktat: Fred Kavli og Norsk hjernesenter

Skriv diktaten på et eget ark.

Kapittel 9

1. Uttale: vokalene e, trykksvak e og a

a) Lytt og gjenta.

e	trykksvak e	a
fred	ute	nasjonaldag
sentrum	skjønne	tradisjon

b) Hvilket ord hører du? Sett kryss i riktig rute.

fest	felle	endre	eller
fast	falle	andre	aller

2. Uttale: g

a) Lytt og gjenta.

g	(g)j	-i(g)	g = j
grønn	gjøre	samtidig	gi
gate	gjerne	enig	gift

b) Skriv ordene som du hører.

1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____

c) *Uttale av bokstaven g*

g = g	g = g	g = stum	g = j	g = ng	g = sj	g = k
foran vokalene a, e, u, æ, ø, å	i de fleste konsonantforbindelser	i kombinasjonen gj ; endingen -ig ; noen andre ord	ofte før i, y og ei	i kombinasjonen ng og gn (ikke i begynnelsen av et ord)	i noen fremmedord	noen ganger foran s og t
Eksempel: gutt gå	Eksempel: glad greit	Eksempel: gjest koselig fugl	Eksempel: gi gyldig geit	Eksempel: lang signal	Eksempel: generell	Eksempel: dagstur stygt

Hvordan uttaler vi bokstaven <g> i disse ordene/uttrykkene? Prøv selv før du hører ordet/uttrykket. Les forklaringene i tabellen ovenfor først.

- a) daglig leder
- b) på grunn av
- c) klargjøre
- d) ryddig
- e) gode datakunnskaper
- f) videregående skole
- g) generell studiekompetanse
- h) Referanser gis på forespørsel.
- i) midlertidig stilling
- j) begynne
- k) gjelder
- l) også
- m) erfaring
- n) langsiktig
- o) Det er trygt å ha en fast jobb.
- p) Det gamle rekkehuset var det billigste alternativet.

3. Uttale: sammenhengende tale

Lytt og gjenta. Legg merke til hvilke ord som får trykk og hvilke som ikke får det.

Arbeidslivet

I Arbeidslivet

Nettverk i Arbeidslivet

Et Nettverk i Arbeidslivet

Et Nettverk i Arbeidslivet kan

Et Nettverk i Arbeidslivet kan være

Et Nettverk i Arbeidslivet kan være **nyttig**

Å ha et **Nettverk i Arbeidslivet** kan være **nyttig**

Å ha et **Nettverk i Arbeidslivet** kan være **nyttig** for å

Å ha et **Nettverk i Arbeidslivet** kan være **nyttig** for å få

Å ha et **Nettverk i Arbeidslivet** kan være **nyttig** for å få **jobber**

4. Uttale: setninger

Lytt til setningene og gjenta.

- De første husene var trolig sjøhus knyttet til handel.
- Det opprinnelige navnet på byen var Nidaros.
- Det er vanlig å pynte seg på nasjonaldagen.

5. Lytteforståelse: Noen hendelser i Norges og Trondheims historie

Lytt til dialogene og svar på spørsmålene. Skriv årstallene eller datoene som du hører.

Spørsmål:

Dialog 1: Når fikk Norge sin egen grunnlov? _____

Dialog 2: Når ble Studentersamfundet bygd? _____

Dialog 3: Når begynte andre verdenskrig i Norge? _____

Dialog 4: Når ble Trondheim grunnlagt? _____

K. Bjørnsson, H. Helgå, L. Hveding, C. Knudsen, H. Langfjæran, og S. Robbins: <http://ntnu.edu/now2>
 Øvelser i uttale, lytting og muntlig grammatikk. **Kapittel 9.**

Dialog 5: Når ble Norge samlet til ett rike? _____

Dialog 6: Når sa Norge nei til medlemskap i EU? _____

Dialog 7: Når ble NTNU etablert? _____

6. Lytteforståelse: nasjonaldager

Lytt til dialogene og svar på spørsmålene. Hvilket land kommer de fra? Når er nasjonaldagen i hjemlandet deres?

	Dialog 1: Fatemeh og Martin	Dialog 2: Ling og Lea	Dialog 3: Emma og Amar	Dialog 4: Marie og Maryam
Kommer fra:				
Nasjonaldag:				

7. Grammatikk: både – og og verken – eller

Gjenta informasjonen. Bruk **både – og** eller **verken – eller**.

Eksempel: Anne har en bror og ei søster.

Anne har **både** en bror **og** ei søster.

a) Eva inviterer Petter og Lise.	Eva inviterer...
b) Karoline har ikke jobb, og hun har ikke bil.	Karoline har...
c) Sindre har studert fysikk. Han har også studert kjemi.	Sindre har studert...
d) Petter betalte ikke husleia. Han betalte heller ikke semesteravgiften.	Petter betalte...
e) Thomas har ikke skrevet essayet. Han har heller ikke lest kapittel 9.	Thomas har...
f) Ali skal reise til London. Han skal også reise til Beijing.	Ali skal reise...

8. Orddiktat

Lytt til setningene og skriv ordet som mangler.

- a) 17. mai er Norges _____.
- b) Trøndersk er en norsk _____.
- c) Norge har to _____ språk: norsk og samisk.
- d) Mange _____ synes at det er vanskelig å forstå norske dialekter.
- e) Mange _____ seg med bunad på 17. mai.
- f) Den _____ nasjonaldagen er 6. februar.
- g) Det er fem _____ i Norge.
- h) Jula er den viktigste _____ i Norge.
- i) På _____ har de fleste fri fra jobb og skole.

9. Diktat: Trondheims historie

Skriv diktaten på et eget ark.

Kapittel 10

1. Uttale: vokaler – repetisjon

a) *Lytt og gjenta.*

a **lang a**   **kort a**

mat   matt

e **lang e**   **kort e**

pen   penn

i **lang i**   **kort i**

fine   finne

o **lang o**   **kort o**

bod   bodd

u **lang u**   **kort u**

sur   surr

y **lang y**   **kort y**

flyte   flytte

æ **lang æ**   **kort æ**

her   herr

ø **lang ø**   **kort ø**

møte   møtte

å **lang å**   **kort å**

får   for

2. Uttale: religionsvokabular

Lytt og gjenta. Vokalen med strek under har mest trykk i ordet.

kristendom	en kristen
protestantisme	en protestant
katolisisme	en katolikk
islam	en muslim
buddhisme	en buddhist
hinduisme	en hindu
jødedom	en jøde

3. Uttale: pyramideøving

Lytt og gjenta. Legg merke til hvilke ord som får trykk og hvilke som ikke får det.

bestemte meg

jeg **bestemte** meg

at jeg **bestemte** meg

for at jeg **bestemte** meg

for at jeg **bestemte** meg for

glad for at jeg **bestemte** meg for

veldig **glad** for at jeg **bestemte** meg for

veldig **glad** for at jeg **bestemte** meg for å **reise**

Jeg er veldig **glad** for at jeg **bestemte** meg for å **reise**

4. Uttale: setninger

Lytt til setningene og gjenta.

- Ding storkoser seg når han får lov til å besøke naboileigheta.
- Klokka tolv sitter alle klare inne i kirka.
- Gjestene drar til lokalet hvor bryllupsfesten skal arrangeres.

5. Lytteforståelse: Annettes konfirmasjonsdag

Rett eller galt? Lytt til teksten og sett kryss i tabellen.

Vokabular:

flau: skamfull (eng: *embarrassed*) / flaut: pinlig (eng: *embarrassing/awkward*)

	Rett	Galt
1. Annette er 15 år gammel.		
2. Hun går i niende klasse på Åsheim ungdomsskole.		
3. Det hadde vært konfirmantundervisning annenhver uke det siste året.		
4. Hun ble konfirmert på en lørdag i begynnelsen av mai.		
5. Det var åtte varmegrader denne dagen.		
6. Bunaden til Annette var bestemors gamle bunad.		
7. Presten sa at konfirmantene måtte ta fornuftige valg.		
8. Familien hadde leid et lokale til feiringen.		
9. Mora hennes hadde skrevet en sang.		
10. Annette syntes det var litt pinlig å se barnebilder av seg selv.		
11. Vanligvis får konfirmantene pengegaver i dag.		
12. Annette satte mest pris på gavene som hun fikk.		

6. Grammatikk: adverb med og uten bevegelse

Gjør om setningene. Bruk verbet i parentes og start med riktig adverb. Husk uttalen av -e til slutt.

Eksempel:

Hun går hjem. (vasker opp) Hjemme vasker hun opp.

- a) De går inn for å spise. (spiser)
- b) De går fram til alteret. (setter seg)
- c) Han kjører ut bilen. (vasker)
- d) Hun flyttet dit. (bor)
- e) Hun kom hit. (studerer)
- f) Han løper ned til kjelleren. (leker med en ball)

7. Grammatikk: preposisjonsuttrykk

Les setningen med riktig preposisjon. Hør på fasiten etterpå.

Eksempel:

Ding har lyst _____ en is.   Ding har lyst **på** en is.

- a) Yang er interessert _____ fotball.
- b) Ling skal søke _____ en jobb.
- c) Yang har sovet dårlig _____ det siste.
- d) Ding blir _____ en venn hjem etter skolen.
- e) Ding hjelper faren sin _____ å lage middag.
- f) Yang må svare på e-posten _____ løpet _____ dagen.
- g) Yang bor _____ nærheten _____ jobben.
- h) Ling må vente lenge _____ bussen.

8. Lukediktat

Lytt til teksten og skriv ordene som mangler.

I sommer ble Magnus Håkonsen _____ år. Han feiret bursdagen med middag på en fin restaurant sammen med _____ familien. Han har _____ barn: to døtre og en sønn. Han har også syv _____. Kona til Magnus døde _____ for ti år siden, så han er _____. Magnus savner henne veldig, men heldigvis bor de to _____ hans i nærheten, så han slipper å være ensom.

Magnus er svært _____. Han er _____, og derfor prøver han å gå i _____ hver søndag. I det siste har han vært i litt _____ form. Derfor må han ha hjelp til å komme _____ dit. Han kan vanligvis bli med en nabo som _____ bil, men noen ganger spør han et av barna sine om de kan _____ ham. Hvis barna ikke har tid til det, blir Magnus veldig _____ seg. _____ er en viktig del av livet hans, og han synes at det er veldig _____ at barna hans ikke er så opptatt av _____ som ham.

9. Diktat: Ekteskap

Skriv diktaten på et eget ark.